

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Írásvizsgálat.

Írta: Pinterits Károly tanár törvényszéki bites írásvizsgáló.

Nekünk írásvizsgálóknak igen gyakran nagy bajt okoz, hogy nem bocsátanak rendelkezésünkre kellő minőségű és kellő mennyiségű összehasonlító írást, úgynevezett próbairást. Az ilyen próbairások összeszedése és esetleg próbairások vétele a kutató rendőrhatalóságok feladata lévén, legyen szabad e lapok hasábjain azon szabályokat közölni, a melyek e tekintetben a külföldön fennállanak és a melyek bevezetése nálunk is üdvös volna:

a) Mindig ama papíralakot kell választanunk, melyet a gyanusított írásban használtak. Tehát levélnél irassunk próbairást megfelelő nagyságú levélpapírosra, váltónál váltóúrlapra, táviratnál táviratúrlapra stb.

b) Ha a kérdéses írat vonalozott papíron készült, akkor a próbairás is ilyenén készüljön. A mennyiben a megfelelően vonalozott papíros kéznél nem volna, ilyen készíteni vagy készíttetni kell.

c) A próbairást mindig ugyanazzal az anyaggal (ténta, czeruza, téntaczeruza, töltőtoll, hajszalcső) és lehetőleg ugyanoly minőségű anyaggal (lágy czeruza, kemény czeruza, vékony toll, vastag toll, kemény toll, hegyes toll, nagyon használt kiirt toll) kell íratni, mint a milyennel a gyanusított írás készült.

d) Ha a gyanus írás feltűnően lassan, vagy feltűnően gyorsan készült, akkor irassunk próbairást először oly gyorsan, a mily gyorsasággal azt a próbairó írni akarja, azután pedig irassunk oly sebességgel, mint a milyen sebességet a kérdéses írásnál valószínűnek tartunk.

2. A próbairásnál irassunk mindig oly betűkkel, mint a milyenek a kérdéses írásnál használtattak.

3. A próbairás terjedjen ki lehetőleg a gyanus írás egész szövegére és a mennyiben ez túl hosszú volna, akkor hosszabb szöveget kell íratni a kérdéses írás különböző részeiről, de főleg oly szavak választandók, a melyekben helyesírási vagy ékezési hibák találhatók. Utóbbiakat diktálás után irassuk, de őrizkedjünk attól, hogy a hibára a próbairás készítőjét mintegy rávezessük vagy figyelmissé tegyük. (Ha pl. e szót: »háromszorosan» a gyanus írásban két »s» betűvel találjuk, ejtsük ki e szót rendesen és ne alkalmazzunk különösebb hangsúlyt az »s» betűnél).

4. Rövid szövegnél vagy aláírásnál irassuk le a szöveget vagy aláírást többször. Különösen aláírásoknál irassunk rövid szöveget, melyben a kérdéses név betűi és szótagjai bennfoglaltatnak.

5. A próbairás csak diktálás útján készüljön, azonban a nélkül, hogy írója az eredeti szövegbe betekintést nyerjen.

6. Ha a próbairásnál észreveszszük, hogy írójuk írását elferdíti, akkor irassunk vele a lehető leggyorsabban. Különb. tanácsos minden alkalommal először az írás gyorsaságát az íróra bízni, azután ugyanazt a szöveget a lehető legnagyobb gyorsasággal íratni.

b) *Egyéb összehasonlító írások:*

7. Helyesen járunk el, ha a próbairáson kívül a gyanusított kezétől származó lehetőleg sokféle írást szerzünk be. Levelek, üzleti könyvek, nyugtatványok és különösen *bejelentőlapok* ott, a hol ilyenek szerezhetők, nagy szolgálatot tesznek. Figyeljünk arra is, hogy nem-e szerezhetők be oly írások, melyek a kérdéses írással egy időben keletkeztek és nagyon célszerű, ha ezek az írások alakban is megegyeznek.

8. Aláírások azonosságának megállapításánál nem elégséges a próbairás, itt lehetőleg sok kétségtelenül eredeti aláírás beszerzése *okvellenül szükséges*.

9. Ha a kézírások megszerzése céljából házkutatást foganatosítanak, akkor kellő figyelem fordítandó a használatban volt íróeszközökre, ténta, toll, tollszár, papíros, itató, vonalzó stb. és ezek is őrizet alá veendőek.

c) *Különfélék.*

10. A próbairások részben már az első kikérdezés alkalmával veendőek ki.

11. A próbairások mindig külön lapokra kerüljenek. A hátlapra írni nem szabad. Ezen próbairásokat és a bünjeleket képező írásokat külön borítékban kívánatos kezelni.

12. A bünjeleket képező írásokat megszámozni, azokra valamit írni vagy valamely részüket aláhuzni nem szabad.

13. Az összehasonlító írások kétségtelenül eredeti voltát igazoltassuk a gyanusítottal is és tüntessük ki, hogy ezen írások kinek a birtokában voltak.

14. Ha valakihez állandóan anonim levelek érkeznek, akkor célszerű, ha ezeket felbontatlanul juttatja az írásszakértő kezébe vagy legalább arra ügyel, hogy

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. osendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia béti hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoszhid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereket és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

osztási és királyi udvari szállító, a ca. és kir. közös hadsereg, a m. kir. hangszerkészítője, az

Öntőház-utca 2.

az írásfelületet, különösen az alsó baloldali részen ne érintse, hogy alkalma maradjon utóbbinak az ujjnyomat állandósításához.

15. Fontosabb ügyekben a próbairás felvételénél az írásszakértők jelenléte feltétlenül szükséges és helyes szöveg megválasztás — valamint a próbairatás kellő előkészítése czéljából általuk a periratok előzetesen is tanulmányozandók.

Azt hiszem nem szükséges, hogy e lap olvasói előtt ezen «utasítás» helyességét bizonyítsam. Hisz jól tudja mindenki, hogy a *bitszatra felépített szakértői vélemény* komolyan ma már nem veszik, mert nem is vebetik. Bármenyire is *idegenkedik nálunk a legtöbb írásszakértő*, de a tudományos és okszerű írásvizsgálatnak nálunk is *kell tért hódítani, a haladást, mely heismerem egyeseknek kényelmetlen lehet, nem nyomhatja el a maradáság, az «öreg vagyok, minek tanuljak, jó volt eddig is és így is» — talán kényelmes, de lelketlen elve, győznie kell nálunk is az egyedüli helyes iránynak, de hogy győzhessen szüksége van a leghatásosabb fegyverere a helyes elvek alapján készült próbairásra és helyesen gyűjtött összehasonlító írásokra.*

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Mire jó a besugó?

Irta: Máthé Miklós törzserőrnagy.

Kevés biján 1800 esztendőnek kellett eltelni, míg a civilizáció annyira haladhatott, hogy a boszorkánypöröket, ezt a törvény leple alatt véghezvitt legnagyobb igazságtalanságok egyikét s a barbár kor eme megbélyegző szegyenét megszüntesse és kiküszöbölje ítékezései sorából.

A rituális vérvád meséje még ezt is túlélte több mint egy századdal. Még csak pár évtizede mult csak, hogy az annak idején országos botránnyá fejlődött tiszai pör tárgyalását befejezték.

Híres jogászok léptek akkor csatasorba, hogy ennek a fantasztikus rémregénybe illő vádnak valódiságát bebizonyítsák. Hivatkoztak más hasonló perekre, persze a régi barbár korszakból valókra, magyarázták a Talmud általok legnagyobb részben meg nem értetető részeit, tartottak hosszabbnál-hosszabb vádbeszédeket a Szent Igazság nevében, megvádoltak egy népfajt a folytatólagos és soha meg nem szünő gyilkosság vádjával. De bizonyítékaik nélkülöztek minden szilárd alapot. Már terjedni kezdett a tudás világossága s ennek hatása alatt szétfoszlott eme borzasztó titok feletti évszázadokon keresztül megülepedett rejtelmes köd fátyol s a mi ott maradt, nem volt más, mint csak a vallási gyűlölködésen alapuló, az emberiség képzeletvilágában megöröklött s a garló emberi biszekenységéből mesterségesen táplálkozó balga, baboná biedelem.

Az utolsó boszorkányper óta több mint 100 év telt el. De azért még most is sűrűn találkozunk az emberiség májdnem minden rétegeiben babonás, könnyenbivő egyenekkel, a kik a bábajos boszorkányok létezésében

hisznek. S úgy pletykák alakjában még mindig megvádolnak egyes vénaaszonyokat emberek, állatok megrontásával, szemmel való megverésekkel és az ördöggel való czimboráskodással. Pedig bizonyítani nem tudnának semmit, ba arra kerülne a sor.

Éppen így állunk a rituális vérvád meséjével is. Hiába bizonyult be a legutóbbi e nemű bünper során a napnál fényesebben, hogy ez a vádazerü gyilkosság a napnál fényesebben minden alapot nélkülöz, mégis folytatólagos sorozata minden alapot nélkülöz, mégis fel-felüti a fejét újabb hasonló vad egyes vidékeken. Még mindig tartja magát ez a balga biedelem, a kevésbé képzett néposztály képzelet világában. Egyesek a zsidótemplomok felszenteléséhez, mások a körümetélesnél előálló vérzés csillapításához és a gyógyulás elősegítéséhez hiszik szükségesnek a keresztyén vér beszerzését.

A csendőrség fennállása óta is fordultak elő ilyen vádaskodások s csak úgy sikerült ezeket mindannyiszor már a csirájában elfojtani, hogy maga a csendőrség se hitt bennök: s hogy mindannyiszor sikeresen kiderítette s a napnál fényesebben beigazolta ennek a vádaskodásnak tarthatatlan voltát. Legtöbbször nevetséges befejezést nyert ez a rituális dráma. A meggyilkoltnak biresztelt leány csakhamar előkerült egyik vagy másik rokonnál vagy ismerősnél életben, egészségesen, mint a makk, még a hajaszála se volt meggörbülve. De, ha baláeset történt is, a csendőrség mindannyiszor kiderítette annak valódi okát. És mindannyiszor más és más volt az ok, a mi a rituálisnak biresztelt gyilkosság áldozataul esett gyermekek szerencsétlen halálát előidézte.

Úgy látszik azonban, hogy ennek a rémregénybe illő babonás biedelemnek, az emberiség képzeletvilágából való kitörlésére, még ez sem volt elég. És a civilizáció előrehaladottsága mellett is sok időre lesz meg szükség, míg ezt megszüntetni sikerül és tisztázni lehet a már évszázadok óta köztünk élő s azóta polgári jogokban és kötelességekben velünk teljesen egybeolvadt zsidóságot eme borzasztó vád alól. Még mindig kerülnek emberek, a kik ennek a rémmesének valódiságában hisznek s ebbeli hitükben a közérdeknek vélnek jó szolgálatot tenni, ha a zsidóság elleni gyűlöletet nyilvánosan vagy titokban szitják, esetleg a Szent Igazság nevében és a «szemet szemért» elvével fogva kár tehetnek a zsidóság egyik-másik tagjának vagyonában, testi épségében vagy az életében.

Erre mutat az alábbi eset is.

1901. évi augusztus hó 20-án, tehát éppen a keresztyénség egyik nagyjelentőségű ünnepén, Szent István király napján, meggyilkolva találták Klein Jakabot, a csabai zsidóiskola 18 éves tanulóját. Klein Jakab talmudista — köznyelven bocher — eg ik hasonló társával, a jelzett napon a borsodmegyei Harsány községből Kisgyőr községbe indult, hogy hitsorsosainál könyöradományt gyűjtsonak. A mint a két község között elterülő erdőn át vezető útvonalon haladtak, birtelen előtök terem az erdő fái közül két paraszt viseletű fegyveres egyén és se szó se beszéd. Klein Jakabot fejbe lötték. Előbb rálőtt az egyik, utána mindjárt a másik és a tanuló balva rogyott össze. A másik tanuló futásnak eredt. Úgy látszik, a két bestiális vadállat megelégette az egyik áldozat legyilkolását s a másikat futni hagyta. Ez hemenekült Kisgyőrbe, egyenesen a községbázához és elmondta a szörnyű esetet.

Abban az időben Hatala Mihály cz. őrnagy volt az emődi őrs parancsnoka. Őrskörletéhez tartozott Kisgyőr

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A villa Aldobrandini.

Lépcső a villa Falconieriben,
a melyet II. Vilmos német császár emléktáblával jelölt meg Voss Richárd regényének emlékére.

Frascati.

is. Mikor értesült a gyilkosságról, azonnal odasiertt csendőreivel és bevezette a nyomozást.

Természetes, hogy elsősorban is az életben maradt tanuló kérdezte ki, abban a reményben, hátha ez valami felvilágosítást adhat a tettesek koráról, kinézéséről, ruházataról stb., hogy ennek az alapján a tettesek kiletét megállapíthassa, esetleg a nyomozást irányíthassa.

Reménye azonban biába való volt, mert a megmenekült zsidó fiú, a már fentebb említett futólagos személyleíráson kívül, semmiféle más adatot nem volt képes adni, a miből a tettesek kiletére csak következtetni is lehetett volna. S ez érthető is volt, mert a borzasztó eset hatása alatt semmi másra nem gondolt, mint a menekülésre. Különben is a megrémült fiatal gyerek még talán abban az esetben sem tudott volna kétségtelen felvilágosítást adni a gyilkosokra nézve, ha módjában lehetett is volna azokat jobban megfigyelni, mert hiszen köztudomású, hogy az ijedség eme rendkívüli esete nagyban elősegíti a képzelődést s az így képzelt alakok leírásában az egyén is folyton ingadozik.

Így aztán nem maradt más hátra, mint a személyismeretbe vetni az eredmény iránti reménységet. De ez is hiu remény volt, annál is inkább, mert hiszen maga az indító ok is ismeretlen volt Hatala őrmester előtt.

A két fiúnál pénz nem volt s a tettesek — az életben maradt tanuló előadása szerint — a rablást, a tett végrehajtása előtt meg sem kísérelték. De a tett elkövetése után sem nyultak hozzá az áldozathoz, mert minden holmiját megtalálta nála a hulla megszemlélésére kikérkezett törvényszéki bizottság. Sőt még az se jöhetett figyelembe, hogy a tettesek bosszúból követték volna el a gyilkosságot. Mert ugyan kibén és mi okból kelhetne bosszút egy szegény bocher? Már pedig, mint minden nyomozó közeg tudja, a büncselekményt előidézték ok ismerete a nyomozás irányítását és eredményességét nemcsak, hogy nagyon megkönnyíti, de a legtöbb esetben ez a leghelyesebb nyom, a mi eredményre vezethet.

A fennforgó körülmények mellett tehát, minden gyanuok hiányában kellett bevezetni és folytatni a nyomozást Hatala őrmesternek. S bár minden tudását és ismeretét latbavetette; nem kimélt sem időt, sem fáradságot; kutatott, puhatolt, kikérdezéseket folytatott, házkutatásokat tartott minden irányban, eredményt még sem birt elérni. Sőt még valamire való gyanuokra se akadt.

Az erdővédek ismertek mind. Jóraivaló, becsületos emberek voltak mindannyian. Ezekre tehát nem is gyanakodott. Gyanuja leginkább az orrvadászokra irányult. Ebből a fajtából azonban úgy Kisgyőrben, mint a szomszédos községekben volt annyi, hogy azok mindegyikét felkeresni, kikérdezni, velök alibit bizonyítani, lakásaikat átkutatni csendőri és emberi felfogás szerint is nemcsak minden kitartást és türelmet túlhaladó munka lett volna, de eredményesnek se látszott.

Így gondolkozott Hatala őrmester is. És mikor látta, hogy minden törekvése, igyekezete dacára sincs semmiféle eredmény, sőt legkisebb gyanuok se mutatkozik, félbeszakította a nyomozást és az eset a kiderítetlen esetek nyilvántartásába került.

Mit tesz ilyen esetben egy igazi, jó csendőr? Azt, hogy hármiféle szolgálatot teljesít is, mindig keres módot rá, hogy az ilyen nyilvántartott ügyben nyomozzon,

puhatoljon, gyűjtse az adatokat; mozgósítja besugóit; megmozgat fut-fát, elkövet mindent, csakhogy célját elérhesse.

Így tett Hatala őrmester is. És nem is eredménytelenül.

Fáradságot nem ismerő buzgalommal, szívós kitartással és kiváló szakavatottsággal feltűnés nélkül gyűjtögette az adatokat. Nem maradt nyugton egy pillanatra sem. Restellte az eredménytelenséget és sarkalta a becsvágy. Úgyes az akavatott eljárás mellett végre is sikerült neki egy csekély nyomra bukkanni. Gyanuja egy kisgyőri legény ellen irányult, kit mint megrögzött orrvadászt ismert.

Igen ám, de a gyanu még csak amolyan feltételes volt. Bizonyító körülményekkel nem rendelkezett. Megbizta tehát besugóját, hogy a legénynyel bármiként is kössön ismeretséget, tartson össze vele mindenütt, igyekezzék bizalmába beferkőzni s alkalomadtán, feltűnés nélkül hozza szóba egyszer-másszor az esetet és figyelje meg a legény viselkedését.

Hosszabb ideig ez se vezetett sok eredményre. A besugó csak annyit vett észre, hogy a legény, K. J. kisgyőri lakos, mindig kikerülte erről az esetről való társalgást, nem igen szeretett róla beszélni. S ha úgy társaságban, beszédközben az esetre terelődött a társalgás, K. J. mindig nyughatatlan lett, elhalványult, hol egyikre, hol másikra tekintgetett, vizsgálódott, mintha kereste volna rajtuk, hogy talán éppen ő rá céloznak ezzel a beszéddel. Másoknak talán fel se tűnt ez, de a besugó, a kit nemcsak a pénzbeli ígéret, de bizonyos önmagával való megalégedettség is sarkalt valamelyes határozott eredmény elérésére, folyton éles figyelemmel kísérte a legény viselkedését és mindannyiszor hűségesen referált Hatala őrmesternek, ha valamit észrevett.

Egy ízben, 1902. évi február 15-én, egy vasárnap napon többedmagával sétált a besugó; köztük volt a gyanúsított legény is. Szembejött velök egy pájeszes zsidógyerek. Egyik társuk, csupa hetykeségből, lólabdával dobálta meg a gyereket. K. J. szinte indulatosan rászólt a dobálózóra, hogy ne bántsa azt a gyereket, bagyja békén, hadd menjen útjára.

— Ugyan mit fogod pártját? — szolt K. J.-re tettetett indulatossággal a besugó — hiszen sem inged sem galérod az neked!

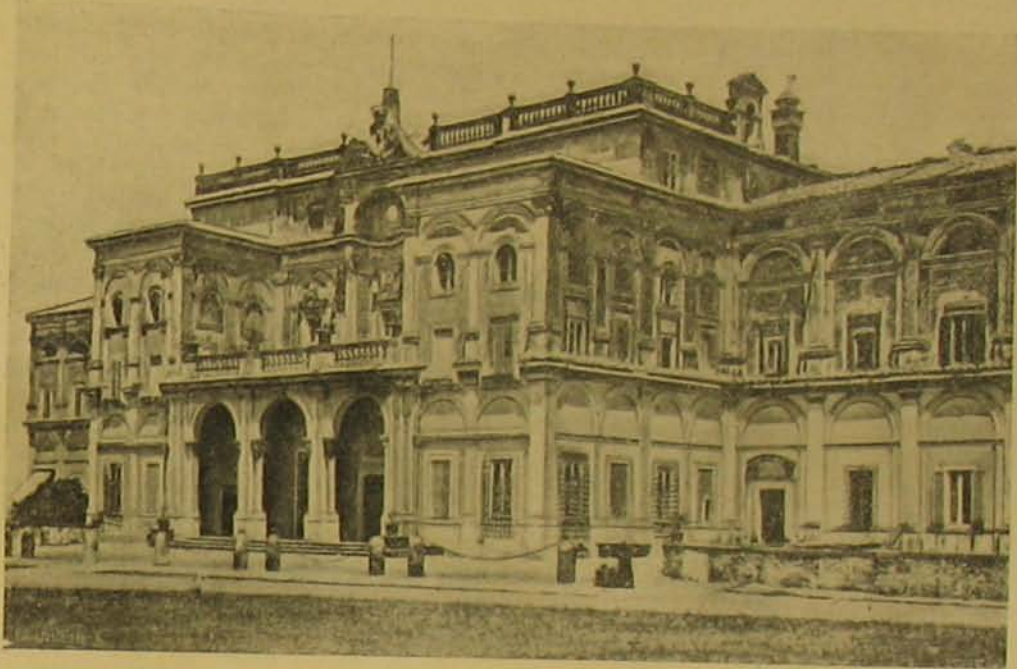
— Hagyj békén pajtas! — szolt vissza K. J. — bár én se bántottam volna soha egyet se! Soha sincs azóta egy nyugodt pillanatom!

— Tán csak nem a bócherről beszélsz? — firtatta tovább a besugó.

— Arról is meg másról is, de mi közöd hozzá? vágott vissza K. J. s azzal mintha megnémult volna, egy szót sem szolt többet, hanem a legközelebbi sarkon elvált a társaságtól és hazament. A besugó pedig jót nevetve odaszólt a többiekhez, hogy hallották-e azt a bolond beszédet. Azok egyike egy, másika másféle megjegyzést tőve K. J.-re, hamarosan más tárgyra tereltek a beszédet s kevés idő múlva egymástól elválva hazaindultak.

A besugó csak ezt várta, azonnal az örsre siertt és közölte Hatala őrmesterrel a történeteket. Ez feljegyezte a fiútanuk neveit s még aznap este szolgálatba indult. A községi közegeket és egyes ismerőseit felkeresve minden célzatosság nélkül kivette belőlük, hogy K. J. a gyilkosság idejében leginkább S. J. ottani legénynyel

Ha fáj a feje ne tévózzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kaphat minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál így postai szállítás.

A villa Falconieri palazzója.

A villa Torlonia látképe (ennek helyén volt egykor Lucullus villája.)

Frascati.

czimboráskodott, sőt olyan is akadt köztük, a ki tudta, hogy azzal szokott annak idején orvvadászatra járni, S. J. már ekkor nem volt ott, mert előző év őszén bevonult a katonaságba Kassára.

Hatala őrmesternek éppen elég volt a miket megmutató. Másnap reggel a fültanukat a községbázához idéztette és sorba kikerdezte valamennyit az előző napi esetre nézve. Ezek mind megerősítették a besugó által mondottakat. Ekkor felhívatta K. J.-t is. Ez, bár már az első kérdésre megezeppent, tréfára igyekezett fordítani a dolgot, hogy zavarát leplezhesse. De mikor a már összegyűlt adatokból ráolvasta Hatala őrmester, hogy a gyilkosság napján S. J.-vel együtt volt az erdőn orvvadászatra, beismerte, hogy tényleg együtt voltak, de a zsidófiut nem ő, hanem S. J. lötte le, ő csak egy utszéli fa mellől nézte az esetet.

Erre a beismerésre letartóztatta az őrmester a legényt és Kassára kísérve a csapatparancsnokság engedélyével S. J.-t is kikérdezte. Ez konokul tagadott mindent. De mikor felolvasta előtte a társa elszólását és beismerését, megtört és előadta, hogy csakugyan ők lötték le a tanulót, még pedig előbb K. J. lött rá a mikor ő látta, hogy az nem jól találta el. ő tette rá a második lövést, a melytől aztán balva terült el az áldozat.

Beismerésüket igazolták az annak idején felvett bonczgyőzőkönyv adatai is.

A gyilkosság okául pedig azt hozták fel, hogy a mint orvvadászatot kintjártak a két zsidófiu elébök került, eszükbe jutott, hogy többször ballották, hogy a zsidók keresztény vért használnak vallási szertartásuknál. S. J. megjegyezte, hogy ha azok legyilkolják a keresztényeket, bát ezeket is le kellene löni, ha mernék. — Nohát megmutatom, hogy merem! — szolt K. J. büszkén a e szavak közben lövésre kapta a puskáját a a fiura lött, és mivel a fiut nem találta balálosan, S. J. pedig nem akart gyöngébbnek látszani társánál, egy másikat lött a fiu fejébe, mitől az halva rogyott össze. Azután pedig megjegyezte, hogy most elég ez az egy is, a másik hadd menjen!

Igy lett áldozata az ártatlan zsidó tanuló a minden alapot nélkülöző balga emberi hiedelemnek a így került súlyos büntetés alá az eléggé el nem ítéltető rögeszme következtében a két legény is, a kik — mint mondták — ballották beszélni szüleiktől, másoktól és olvas-tak újságokból is, hogy a zsidók vallási szertartásaikhoz keresztény vért használnak a ebből kifolyólag szinte hivatottnak érezték magukat az ekként ártatlanul ki-ontott vér megbosszulására.

Hatala őrmester ezzel a nyomozásával is megmutatta, hogy a kitartás, a szívós akaraterő mindig meghozza a várt eredményt a különösen, ha a csendőr teljesen megbízható besugóval rendelkezik és időnkénti tapasztalataival tudja annak működését irányítani is.

Egy gyilkosság kiderítése.

Írta: Fráter Aladár próbácsendőr.

Jubász Mária virággeregi lakos 1909. évi szeptember hó 18-án este 10 órakor magából kikelve azzal a rémbirrel ment a kiskunlaczházai őrsre, hogy kevéssel előbb, midőn mezei munkáról lakásába hazatért, édes anyját, ki vele egy házban lakott vérbe fagyva holtan, atyját pedig súlyosan megebesítve találta.

Bacsa István őrmester, kiskunlaczházai őraparancsnok szabadságon lévén, helyettese Vereb László őrsvezető, azonnal a helyszínére indult.

A járőr a báz előszobájában Jubász Józsefnét a felismerhetetlenségig megcsonkított testtel balva, Jubász József 82 éves aggyastyánt pedig anlyosan megebesítve találta. Az őrsvezető az utközben bozzájuk csatlakozott községi közeg jelenlétében a helyszíni szemlét a legnagyobb körültekintéssel megejtette a ez alkalommal egy körülbelől 20 cm. hosszú olajos zainegre kötött szekrénykulcsot, egy vértől áztatott drámaczigarettát és egy darab négy milliméter vastag, 40 cm. hosszú sárga-rézdrótot talált, mely utóbbirol később megállapított, hogy vasutikocsi lámpájához való volt a a tettes a szoba zárt ajtaját azzal nyitotta ki.

A szobában elhelyezett szekrény fiókjában 400 korona készpénz és 7000 koronáról szóló takarékpénztári betét-könyv érintetlenül hevert.

Vereb őrsvezető bővebb tudomást szerzendő, az öreg Juhászhoz fordult, ki az esetet a mennyire gyengeségénél fogva tőle telt, a következőképpen beszélt el: Este nyolcz órakor, rendez szokás szerint feleségével együtt a szobában levő két egymás közelében elhelyezett agyra nyugodni tértek. Lányuk, ki a báz belső részében levő szobában lakik, akkor még nem volt ott. Alig aludtattak azonban felőráig, Jubász arra ébredt fel, hogy valaki egy nehéz számolyszékkel ütéseket mért fejére, erre segélyért kiabált. Bizonyára ezen kiáltásra felebredt a már szintén alvó neje a sikoltva a szobából kiszaladt. Ezt látva a tettes, az ő ütlegelésével felbagyott a menekülő Juhászné után vetette magát, az előszobában utólérte a menekültöt és dulakodni kezdtek; a dulakodást nehéz csapások zaja, majd balálbörgés, végre pár pillanatnyi néma csönd követte. Neki szerencsére még volt annyi ereje, hogy felkelt, az ajtóig vándorzorgott a azt belülről a tolvárral magára zárta a így mire a merénylő vissza akart menni a szobába, a szobaajtó zárva volt; megpróbálta azt egy dróttal kinyitni, azonban ez sem sikerült neki. Erre az udvarra ment ki a az ablakon keresztül próbált bebatolni, a mi azonban vasrostélyllyal volt ellátva a így azon sem mehetett be, bár megkiesérlette azt egy ruddal kifeszíteni. E munkája közben érkezett baba Jubász Mária, mire az illető felhagyva az ablak feszegetésével, az utcaajtón keresztül elmenekült. Ez és 14 éves fia látták is a sötét alakot az udvarból távozni, de ügyet sem vetve reá, a bázba mentek, hol a már említett vérfagyasztó látvány tárult elébeik.

Az esetről a budapesti szakasziparancsnokság tudomást nyervén, Csaba Ákos őrmester, tőkölí őrsparancsnokot vezényelte ki a nyomozás vezetésére, a ki a laczházai őrs legénységével a segélyül kapott erzsébetfalvi két főből álló járőrrel a nyomozást a legnagyobb körültekintéssel bevezette.

Bár a gyilkosság színhelyéről a tettes mit sem vitt el, a már ismert körülményekből mégis alaposan következtethető volt, hogy rablási szándékkal követte el a tettet a hogy e szándékában csak a véletlen akadályozta meg. Csaba őrmesterben tehát az a gyanu támadt, hogy a gyilkosságot vagy az örökösök valamelyike, vagy azok által felbérelt gyilkos követhette el. E föltevés annál valószínűbbnek látszott, mivel az öreg Jubásznak a pénzen kívül földbirtoka is volt, de annak élvezeti jogát föntartotta magának.

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!

Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más czikket akar vásárolni, nálam következők beszárazhat: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 6-8 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az órákál 10 évi jótállás, feltétlen tisztelegés kiszolgálás. — 1 gramofon külön kivétel, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 lóval), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hozhoz jó-ék, miután évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar művészműtőrs
Győr, Kazincz u. 15. sz.

Frascati. — Lucullus sírja.

Csaba őrmester ennél fogva kikérdezte az összes családhoz tartozókat, különös figyelmet fordítva a közvetlen érdekeltekre. A kikérdezés azonban semmi eredményre nem vezetett. Megtudta eközben, hogy az öregnek van egy Argalás Antal nevű 23 éves unokája, ki Budapesten a Ganz-féle gyárban dolgozik. Megtudta azt is, hogy nevezett eszelőtt gyakran meglátogatta nagyszüleit, kiktől egyszer-másor kisebb-nagyobb pénzbeli segílyt is kapott. Az utóbbi időben azonban nagyszülei megdorgálták renyhe s könnyelmű életmódja miatt s ezenkívül a pénzsegélyt is megvonták tőle, ennél fogva már huzamosabb idő óta feljők sem ment.

A gyanu most már ebbe az irányba terelődött s Csaba őrmester az ez iránybani nyomozással az Erzsébetfalváról vezényelt járőrt bizta meg, míg ő a helyszínen tovább vezette a nyomozást.

Az erzsébetfalvi járőr a bűnjelt képező kulcsot és drótot magához véve, Budapestre a Ganz-gyárba ment. Itt megtudta, hogy Argalás mint kocsifényező, tényleg a gyárban szokott dolgozni, de akkor éppen betegen feküdt kisperesti lakásán. A gyári felügyelő vezetése mellett felkereste a járőr azt a műhelyt, a melyben Argalás szokott dolgozni s közben megkérdezte, hogy a felmutatott kulcs nem a gyárból származik-e. A kulcsot a felügyelő a gyárból származónak ismerte fel és tényleg több hasonló szekrényt nyitotta is. Ez alkalommal feltűnt, hogy az Argalás által használt ruha- és szorszám-szekrényen egy új s nem a gyáriakhoz hasonló zár volt két szeggel lazán felszegezve.

Eme újabb gyanu alapján a járőr Kisperestre ment, hol egy községi rendőrt maga mellé véve, Argalást lakásán felkereste, hol nevezettet ágyban fekve betegen találta. Ezen körülményt, valamint azt is, hogy az eszelő idejében is beteg volt, betegsegélyző könyvecskéjével igazolta. Ezt megerősítette még a vele vadházasságban

élő nő és a vele egy udvarban lakók egyike is. Járőr felmutatta Argalásnak a helyszínen talált kulcsot, ki azonban tagadta, hogy az valaha is nála lett volna, valamint tagadta azt is, hogy előző nap a gyárban volt. Ezek után járőr megtartotta gyanusítottnál a házkutatást, de semmi gyanusat nem fedezett fel, a mi a gyilkosságra engedett volna következtetni. Csak az volt feltűnő a járőr előtt, hogy nevezett munkásruháját sehol sem találta; erre nézve adott felvilágosítását azonban, hogy már nagyon ócska volt és egy rongykereskedőnek eladta, más adat biányában egyelőre el kellett fogadni.

A házkutatás megtartása után járőr Argalással Budapestre a Ganz gyárba ment és levétette a már említett szekrényről a zárat és Argalást magához véve, a közeli vaskereskedéseket keresték fel, hogy a zár honnanszerzését megállapíthassák. Két helyen való eredménytelen kérdezősködés után egy harmadik üzletet is felkerestek, hol a kereskedőseged a zárat az üzletből valónak, Argalást pedig a zár vevőjének ismerte fel, ezen állítást megerősítette a pénztárosnő is, kinek — mint említette — már a zár vételekor feltűnt nevezett ideges viselkedése, sőt mint állítá, a vevő a mintául hozott ócska zárat ott is feledte. A zárat rövid keresés után sikerült feltalálni s a gyilkosság színhelyén talált kulcs tényleg ahhoz való volt.

Ezen nyomós és kétségtelen bizonyítékokat szolgáltató adatok alapján Argalás Kiskunlaczházára kísértetelt, hol az állomáson megállapított az is, hogy a gyilkosság színhelyén talált sárgarézdrot a tehervonatról lecsatolt kocsifék belyén hagyott lámpáról hiányzik.

Az őrre érkezve, járőr eddigi eljárásának eredményét Csaba őrmesternek jelentette, ki Argalást a feltalált bűnjelekkel együtt átvette és bizalmi egyének jelenlétében kikérdezés alá vette. Nevezett, bár a Csaba őrmes-

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

ter által feltett kérdésekre több ízben zavarba jött, mégis általánosságban a feltárt bizonyítékokkal szemben is tagadta a tett elkövetését. Erre Csaba őrmester Jubászné hullájához kísértette, hol a borzalmas molton összevagdalt bulla láttára megtört az addig konok tagadásban volt gyanúsított és beismerte, hogy csakugyan ő követte el a gyilkosságot és elmondta, hogy szándékát előre megfontolva követte el azért, mivel nagyszülei könyörgésére sem voltak hajlandók pénzt adni, daczára, hogy beteg volt s családjával együtt ébezett. Ezen szándékát előre este közölte nejével, ki sirva kérte, hogy ne tegye azt, de ő hajthatatlan maradt és mint az asszony vallotta, még lelővéssel is megfenyegette, ha elárulja.

Másnap este aztán, úgy kilencz óra tájban, lefekvés előtt megivott három deczi pálinkát és mikor a többi lakók elcsendesedtek, ő a zárt kapu tetején át ki zökött és a Budapest Ferencvárosi állomáson egy tehervonat fekbódéjába észrevétlenül felült s így Lázsházaig utazott. Miután a gyilkosságot elkövette, az állomás mellett levő hozóthban huzta meg magát. Majd éjjel fél három óraker Budapestre menő ugyancsak tehervonattal a kitérőig utazott, onnan pedig gyalog hazament és a kerítésen átmászva, lakására tert anélkül, hogy a házbeliek közül ezt bárki is tudta, vagy észrevette volna s így azok otthonlétét a járőr előtt jobbiszeműleg igazolták.

Reggel mindent elmondott az asszonynak s vértől bepiszkolódott rubáját pedig a fészkerben elásta, a hol az feltaláltatott és a többi bünjelekhez csatolva Argalással együtt a pestvidéki kir. ügyészségnek átadatott. S így 72 órán át tartó nyomozás után Csaba őrmester észszerű utasításait s az ezt teljesítő járőr odaadó leleményes eljárását siker koronázta.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A villa eredetéről.

Az ókorban s az egész középkoron át még a legelőkelőbb körökben is ujjal szedték ki az eledelt a tálból s a villa használatát nem ismerték. Neptun hármass villája s a homeri hősök peccenyenyársa tannaitják ugyan számos, középkorból fenmaradt emlékekkel együtt, hogy a villát már régtől fogva ismerték, de azokat csak a konyhában használták a bús forgatására, az evésnél soha. A XIV-ik századtól fogva az előkelő házak leltáraiban már csaknem mindenütt fordul elő villa, de csak kivételesen, és sokkal csekélyebb számmal, mint a kanál s kés, és szembetünöleg nem ily használatra. Anjou herceg birtokában 1360-ban egy villát jegyeznek fel, V. Károly francia királynak (1380) már kettő volt ezüstből s kristály nyéllel. «Clemence de Hongrie» inventáriumában 30 kanál mellett csak egy villa van, az is ezüstből. Touraine hercegnőnek (1389) szintén csak két villája volt, bár kilencz tuezat kanala. A villa ezen régi okiratokban «fourchette» név alatt fordul elő, németül gábelin. A XV-ik században sem lesz gyakoribb s ekkor is a villa rendszeren mestermű. A Louvre leltárában (1420) hat ezüst villa fordul elő, abból három aranyozott. Savoyai Sarolta hercegnő leltárában (1483) egy ezüst villa említettik. A középkori festményeken, ha-

bár étkezések gyakran fordulnak elő, villának nyoma sincs, még Paolo Veronese híres képén, a kanaeai menyegzőn, s a bollandok hasontárgyu képein sem átunk villát egész a XVII-ik század végeig.

A középkori krónikások gyakran írják le részletesen a lakomákat, de a villáról soha sem történik említés, ellenkezőleg gyakran említik azt, hogy a legelőkelőbb vendégek is ujjakkal szedték ki az eledelt a tálból. Még a kés is igen ritka. Angliában — tudjuk — még a XVI-ik században is minden vendég magával hozta kését s ebéd előtt egy falon csüngő köszörű kövön maga élesítette meg. 1598-ból van feljegyezve, hogy Beaufort hercegnő egy lakoma alkalmával a mellette ülő IV. Henrik francia királynak egyik kezét csokra nyújtotta, míg a másikkal éppen a tálból vett ki egy darabot. Ezért is szokásban volt az ebéd elején s végén a vendégek közt külön mosdó-eszközöket hordani szét.

Pedig, mint láttuk, a villát már régen ismerték s valószínű, hogy különösen Angliában az asztalnál is használták, de nem arra a célra, mint jelenleg, hanem hogy a kenyeret feltűzzék reá s a kandalló lángjánál megpirítsák. Kivételek azonban fordulhattak elő. Így a ragadós czukorsüteményeket, málnát s más oly eledelket, melyek a kezét nagyon bepiszkolták volna, valószínűleg villárr szűrték. Egyszer még a XI-ik században fordult elő, hogy egy velencei doge neje, ki bizánczi eredetű volt, a búst apró darabokra vágta s villával vitte a szájához, de ezt Petrus Damianna, ki az esetet feljegyezte, a bizánczi elpubulás non plus ultrájaként tünteti fel, s valóban ily «megbotránkoztató» szokás Európában századokig nem ismétlődött többé. A szolgálk által feldarabolt búst a vendégek ujjakkal vették ki s azután rendszeren fogaikkal szaggatták szét, oly modorban, mint ma minden uri bálnál tisztességtelen dolognak tartanánk. Sőt arra is volt eset, mint régebbi okiratok tanúsítják, hogy a bús darabot körmökkel tépték szét. De ezt már régebben is illetlennek tartották s a híres rotterdami Erasmus 1539-ben egyenesen oktatja olvasóit, hogy három ujjal vegyék ki az ételt a tálból s vigyázzanak reá, hogy, midőn a szájba teszik, az orrt ne érintsek vele. Della Casa boneventi püspök 1544-ben irt illemtanában, mely 1598-ban francia fordításban is megjelent, egyenesen megmondja, hogy asztal előtt illik mindenkinek a társaság szemeláttára megmosni kezét, hogy mások is lássák, hogy tiszta kézzel nyúl a tálba. De éppen e szerint illetlen az ujjakat összezeizrozni vagy éppen az asztalkendőt is. Ilyen illetlenségek azonban nem voltak abban az időben ritkaságok. Brantome beszél, hogy a Valois-királyok udvarhölgyei a tálakban ujjakkal valóságos vadászatot űztek, bár ugyanő megjegyzí azt is, hogy az előkelőbb urak igen gyakran ettek keztyűs kézzel.

A XVI-ik század vége felé a villák használata már gyakoribb kezd lenni, de csak a legelőkelőbb körökben. Duprat kanczellár ezüst eszközei között, melyeknek értéke 33,848 livre volt, két tucsat kanalat s csak egy villát találunk, de 1599-ben d'Estrées Gabrielle, IV. Henrik király kedvese, már 20 villával rendelkezett. A történetirók szerint a villa használatát a francia «Mignons» név alatt ismeretes divatbűnök honosították meg, III. Henrik idejében; ugyanazok, kik az inggallérokat is keményítették. Ezek az uracsok, hogy kezüket be ne piszkolják, mindent, még a babot, horsót is, villával

Merkur kerékpárok

Csodásan állalkozottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20 % árengedm. része ülnek. A jegyzőket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

Gumik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — Kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

ették, s a jó párisiak gyakran csufofolták ezen az új szokáson, melyet gyakorolni kezdetben természetesen igen nehéz volt. A divat azonban tovább terjedt. Legelőször Olaszországban s Angliában; a XVII-ik század elején már gyakrabban történik említés felőle, mint olasz szokásról, melyet az angol Ben Johnson egy vígjátékban nagyon nehéz, de hasznos művészetnek nevez. Az új szokásról különben még ennek a századnak második felében is csak mint ritkaságról emlékeznek meg, s az ujjakkal evés volt az általános divat. XIII. Lajos már villát használt az evésnél, de neje, osztrák Anna, ki a spanyol udvarnál nevelkedett fel, nem volt képes erre s csak ujjait használta.

A villa használatának általánossá tétele Montpensier herceg érdeme, ki az olasz eredetű Rambouillet marquis művelt leányát vette elsőt a szokást XIV. Lajos udvarmester volt, általánossá tette. A nagy hatalmú király udvari szokásait aztán minden előkelő háznál s pár évtized múlva már a polgárok között is feltétlenül utánózták.

A legelső villák teljesen egyenesek voltak, két hosszú udvaránál, hol fő begyes ággal, melyekre a búst fel lehetett szűrni; később három-négy ágú villákat készítettek, hogy apróbb tárgyakat is kivehessenek s a villa alakja meggömbült, hogy a kézben könnyebben lehessen tartani. Ez az új alak ma az úgynevezett angol villákban mutatkozik, melyek az előkelő házakban mindenütt teljesen kiszorították a régi egyenes villákat.

KÉPEINKHEZ.

Frascati.

Ez a kis olasz város, mely az Albán-hegyektől határtól gyönyörű síkságon fekszik, a római császárság után épült. Területét, építése idejében, a régi rómaiak idejében épült remek villák romjai fedték s az ezen romok között tenyésző dúsz lombozatú fák és növények után, a «frascame» (lomb) szótól kapta nevét is. A középkorban színhelye volt e kis város a tusculumi grófok, a német-római császárok és pápák barczainak s ma nyaraló telepe nemcsak az olaszoknak, hanem számtalan külföldinek is. Mértőföldre terjedő sétautain lépten-nyomon a klasszikus kor emlékeivel találkozunk s a kimerítetetlen talaj tanulmányozásával a tizenhetedik század óta foglalkozó régészek mintegy 40, az ötödik században épült villa helyét batározták már meg, melyek akkori tulajdonosainak nevei között Tiberius, Clandius, Néro, Vespasianus, Domitianus császárok, továbbá Balbus, Brutus, Catullus és Pompéjus hadvezérek és szenátorok neveit találjuk. Ugyancsak itt lakott Lucullus híres római hadvezér is, a ki, midőn a nemzet bizalmát elveszítve, a harcztérről visszahívatott, itt épített gyönyörű villájába vonult vissza és a háboruban szerzett mérhetetlen kincseiből pazarul költekezve, közmondásosá vált dúsz (Lucullusi) lakomákat rendezett, de emellett, mint korának, tudományos műveltségéről egyik legbiresebb férfin, itt adott találkákat az akkori kor nagyjainak is, a kik közül Cato, Brutus, Varrus, Sallustius és Atticus gyakori vendégei voltak. Óriási kiterjedésű villájának szökökutai, vizezései és a szobrászat műremekeivel díszített fasorai nemcsak magas művészi ízléséről és mérhetetlen gazdagságáról tettek tanúságot, hanem mint remekművek, az akkori kor tudományos és művészi fejlettségét is mutatják.

A jelen számunkban közreadott képek közül a Villa Torlónia éppen a Lucullus egykori villája területén fekszik, de csak nagyon kis részét foglalja annak el, most is gyönyörű parkjaival és olajfaligeteivel s úgy ez a villa, mint a képeink között látható Villa Aldobrandini, Falconieri s még sok más gyönyörű villák, nemcsak a fentebbemlített régi, rombadőlt villák helyén, hanem nagyjából azok anyagából is épültek fel. Ugyancsak itt látható Lucullus sírja is, melynek jelenlegi tulajdonosa szent hagyományként ápolja azt a cseresznyefát, melyet ősei ültettek a hatalmas körfal belsejébe, Lucullusnak, a cseresznye Európába hozójának emlékezetére.

HIREK.

Gyilkosság. A temesmegyei Petromány községben Kityeszku Mózes éjjeli őrs, Blaszina Tamást patrományi lakost március 22-én hajnali 3 órakor, a község bejáratánál, egy épülőfélben levő ház előtt, halva találta, kinek halálát egy a mellén tátongó lösebb okozta. Az esetről értesített csákovai őrs parancsnoka, Gál Lajos járásörmester a nyomozást bevezetve, megállapította, hogy Blaszinát gyilkosa az épülőfélben levő házban tartott lesből, tebát előre megfontolt szándékkal, lőtte agyon. A nyomozást vezető járásörmester a tettest az áldozat haragosai között keresve, azok közül Pépa Miklóst, ki a meggyilkoltnak anyjával szerelmi viszonyt folytatott és Boszika János éjjeli őrt, mint a meggyilkoltnak régi, engesztelhetlen haragosát őrizet alá vette és nincs kizárva, mikép a ma még tagadásban levő két gyanúsított egyén közül holnap már valamelyiket, mint beismerésben levő tettest, az igazságszolgáltatás kezébe juttatni nyílik alkalmá.

Agyonszurt csendőr. Egy szükezu távirat értesítése szerint, az alsófehérmegyei Matesden március 27-én, tehát husvét vasárnapján, este félnyolcz órakor Gyeraszin Loga és Sztance János metesdi lakosok Koblicska József metesdi őrsbeli csendőrt, sétája közben megtámadva, késszurásokkal megölték. A tettesek az elfogásukra kivezényelt csendőrről közeledtére megszöktek. kézrekerítésükre minden intézkedés megtétetett.

Ellenszegülés. Papp Pál I. szilvásváradai őrsbeli csendőr cz. őrsvezető, március 18-án délelőtt a borsodmegyei Bükkmogyorósd községhez tartozó erdőben fekvő Dobogótanya közelében Pósa Boros István balatoni lakos ellenszegülővel szemben, annak életveszélyes sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Kérelem. Az árvamegyei Szuharó községben állomásozó Altmann csendőr kéri az 1908. december havában Budapesten vele együtt vizsgázott Róza István és Ágoston János csendőröket, hogy czimüket vele tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hol gözzé válik a hó. A norvégiai Roa és Hönefos községeket összekötő vasuti vonal a lehető legesodálatosabb hegybáton vezet keresztül. Míg köröskörül a begyeket hatalmas hórétegek fedik, a hegyhát teljesen mentes a hótól, sőt ha a magasabb hegyekről hótömeg zuhan rá, ez menten elolvad és a nedvesség gözzé változva száll el. A jelenség oka az, hogy a hegy belseje telítve van kén tartalmú forrásokkal, melyek állandóan melegen tartják a hegyhátat. A kén szaga mértőföldre érezhető. De ennek a jelenségnek megvan

Kérjen egy példányt

«MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

ezimű könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa czégtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!!

aztán az a kellemetlen következménye is, hogy a vasuti vonal alapépítményét minden évben újra kell építeni, mert a talajmelegség tönkre teszi a talpfákat.

Állatok és az angol hadsereg. Az angol hadseregben hagyományos szokás, hogy minden ezrednek van egy kedvenc állata, a melyet a kaszárnyaiban minden jóval tartanak. Természetesen a legkedveltebb a katonák körében a kutya, sőt Bobby, a Royal Berkshire-regiment híres kutyája, az afganisztáni hadjáratra is elkísérte ezredét. A mairandi útközében pedig a harcvezető élén oly bátor magatartást tanúsított, hogy visszatértekor a vitéségi éremmel tüntette ki Viktória királynő.

A kutyákon kívül azonban más állatokat is tartanak az angol kaszárnyaiban. A királyi vadászok meg a múlt század legutolsó éveiben egy kecskét neveltek általában a kaszárnájukban s az állatot néha-néha Viktória királynőnek is megmutatták. Egy ulánus regiment is szerzett évekkal ezelőtt Délafrikában egy ilyen kecskét, a melyet a hadjáratokra is magukkal visznek. Az állat velük ment a legvörösebb útközében is, de soha sem sebesült meg. Egy másik ulánusezred batalmá, fekete medvet választott kedvenczül, de ez utóbb olyan pajkos, sőt vad lett, hogy kénytelenek voltak az állataeregletnek ajándékozni. A királyi testőrségnél is „szolgált” egy medve, a kit az ezredben mint jó birkozópajtást is nagyon kedveltek; egy alkalommal azonban oly sok rumot találtak neki adni, hogy az elméje teljesen megzavarodott s mindenkivel birokra akart kelni. A katonák azonban elfutottak előle s a szegény megrészegített medve világgá ment bánatában. Egy közeli városban, a hol nem tudták, mi az oka szokatlan elevenségének, agyonlőtték. Feje mai napig is díszíti a kaszárnya egyik szobáját. De mindeme ezred-állatok mögött. Az ezred mellett végig kitarított a canadai fölkelésnél is s kora reggel, a mikor az ezred talpra állott, ő mindig az első volt. A londoni bevonulásnál felejtetetlen látvány volt; a mint a parádeba öltözött ezred és a tisztek élén büszkén lépdelt. Egy napon épen, szokása szerint, a kaszárnya előtt őrt állott, mikor hirtelen kiszenvedett. A fejét kitömve most is őrzik az ezrednél, nyakából széles szalag lóg alá, rajta e szavakkal: „Szolgálat közben halt meg.”

Egy tudós a tanítónők ellen. Francis Amerika egyik kiváló nemzetgazdász cikket irt a minap egy amerikai tudományos folyóiratban, a melyben azon panaszkodik, hogy Amerika ifjúsága a teljes lelki és testi elpubulás fele halad. Szerinte máris ott tart Amerika, hogy a legújabb férfi-generáció lélekre csupa férfiruhában járó nő. Francis ezt a megdöbbentő elnöiesedést a tulsulyra vergődött női tanító-erőknek tulajdonítja. Kimutatást közöl, hogy ez idő szerint Amerikában 100,179 tanító van alkalmazásban, tanítónő azonban 356,884, tehát több mint kétszerannyi. Francis azt ajánlja, hogy az ifjúság nevelését a legsürgősebben férfiakra bizzák, különben az állam létalapjait fenyegeti veszedelem az elpuhító, elasszonyosító női nevelés révén. Az amerikaiak alighanem igaza van.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőné névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes

oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéskérdéseknek eleje vétesék. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Cs. D. örv. Borva. Tanulság: Ne üljenek fel mindenféle ügyeknek. Irjon még egy tértivevényes ajánlott levelet s figyelmeztesse a bankot, ha az ügyet három nap alatt nem rendezi, per útján fogja igényét érvényesíteni.

1910. XI. 6. Nem! Nincs más valami a dologban?

Czivilite. Szolgálati ügy.

G. M. örv. Szatmárnémeti. A megszakított szolgálati idő beszámítását célzó felségfolyamodvány csak akkor nyújtható be, ha a felülvizsgáló bizottság lelete és indítványa alapján a nyugállományba helyezés már elrendeltetett. Az egy koronás okmánybélyeggel ellátott melléklet nélküli folyamodványban fel kell tüntetni, hogy az illető mennyit szolgált a csapatnál, miért és mennyi megszakítással lépett át a csendőrséghez s itt hány évi tényleges, megszakítás nélküli éve volt. A felségfolyamodvány aztán a honvédelmi miniszteriumnak lesz leadva, a hol a szükséges intézkedések megtételnek.

4746. Az 1885. XI. tcz. 31. §. értelmében a nyugdíjazott egyén nyugdíjának megváltását minden tovább emelhető igényről való lemondás mellett kérelmezheti, de ha nő, hitestársának beleegyezése kívánandó meg. Az illetőnek tehát ki kell állítani és két tanu előtt aláírni egy 1 koronás bélyeggel ellátott nyilatkozatot, a mely szerint ő nyugdíj megváltása esetén a kincstárnal szemben minden további követelésről egyszer s mindenkorra lemond; 1 kor. bélyeggel ellátott helyhatósági igazolvánnyal igazolni azt, hogy a nyereség végkielégítési összeget egy oly vállalatba fekteti, a mely jövőjét teljesen biztosítja, végül egy ugyancsak 1 koronás bélyeggel ellátott orvosi bizonyítványt mellékelni, melyben közhatalos orvos igazolja azt, hogy kényesegző egyén egészségi állapotához képest legalább még annyi évig élhet, a hány évi nyugdíjösszege a megváltásképp adandó összeggel felér. Pl. egy áruvezetőnek, a ki 14 évi csendőrségi szolgálat után 500 koronával az állandó nyugállományba lett helyezve, 3200 koronára végkielégítésre lenne igénye, a mely azonban részére csak akkor utalványozható, ha az előbb közölt két feltétel fennforgása esetén a közhatalos orvos igazolja, hogy ő még legalább hat és fél évig él. A nyugdíj megváltott egyén újabb nyugdíjazásra igényt többé nem támaszthat, még akkor sem, ha a végkielégítés gyanánt kézhez vett összeget egy összegben visszatéríteni hajlandó is lenne, sőt ha újból állami alkalmazást nyer, az az idő, a mely után nyugdíját megváltotta, újabb nyugdíjazása esetén számításba nem jöhet.

T. G. Szolgálati uton kérheti pótdíjának folyósítását ugyanazon indokkal, a melyet velünk közölt.

Tavaszi. 1. Zöld le nem foglalható. 2. Addig, míg fel nem vette; nem, aztán igen. 3. Tíz év.

Balgótarjánai úr. Az illetékes szabályzat világosan ismételkedik, annak magyarázatába nem bocsátkozhatunk.

Büntetőgyi zárlat. Büntőgyekben is felmerül annak szilkege, hogy a büntött által károsítaknak igényeit zárlat által biztosításának. Ennek elrendelése a büntető bíróságok hatásköréhez tartozik, fogantatása rendszerint a polgári bíróságokhoz intézendő megkeresés útján történik. Csak a bűnporben terhelteként szereplő egyén ellen rendelhető el.

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálunk kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklüldése után vagy utánvétellel küldve

Szente Lajos gyógyszer. Budapest, Damjanich-utca 2.

Csusz, közhvény, reuma ideges fejtáján, fülés, ideghej, minden nemű éreltántalmak ellen kitértő hatásának híres zonyult szer

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Gálfai Illés, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, az 1909. évi február hó 14-én Mezőcsátán, özv. Szűcs Kiss Lajosné és özv. Ádám Mihályné mezőcsáti lakosok sérelmére elkövetett rablógyilkosság tettesének hossz- és igen leleményes nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szabó József járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén 10 éven felül lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért, valamint hosszabb időn át segédoktatói minőségben kifejtett buzgó munkásságáért.

Moldanek György cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén 10 éven felül lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért, valamint szárnyirodai segédmunkái minőségben kifejtett igen buzgó munkásságáért.

Kelemen József járásörmester, Nagy Pal, Antal Imre, Antal Lajos, Lőrincz István, Kénesi Gergely és Rajka Sándor őrmesterek, Kiss János I., Komancs János, Kovács Áron, Komáromi Lőrincz, Tökés Mihály, Kovács Károly, Fülöp Áron, Szász András, Paál Dávid, Pap János, Becze Sándor, Lőrinczi Lajos, Incze Márton, Pál András, Mihály Elek, Baricz József, Ambrus Antal, Szöcs Gyula, Bakó Károly, Gergely János és Csörgő Balázs cz. őrmesterek, Darvas János, Szvoboda Antal, Icbim Gábor, Nagy Izsák, Tbieszkesz János, Red Lajos, Fancsali Elek és Lukács Ferencz őrsvezetők, Tatár Mihály, Szabó József I., Gagyai Ferencz, László Ferencz, és Isztrate Demeter cz. őrsvezetők, Márk Sándor, Márton József, Ambrus István, Balló Sándor és Erős Gábor csendőr cz. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén, 10 éven fölül, lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Jákó Lajos és Rotschner János törzsörmesterek, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeinek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint szárnyszámvivői minőségben kifejtett igen szorgalmas munkásságukért.

Tompa Ferencz cz. őrmester, Bajkuj István és Füleki

József cz. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálatuk terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint segédok- tatói minőségben kifejtett igen szorgalmas munkássá- gukért.

Cs. Szabó Ferencz, Kóka András, Lajos Károly, Gyurka János, Imecs Márton cz. őrmesterek és Kurta János őrs- vezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiz- tonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint irodai segédmunkái mi- nőségben kifejtett igen szorgalmas munkásságukért.

Vargyas Márton, Bokor Jakab és Kovács Gyula já- rásörmesterek, Billes János, Zölde Mihály és Benedek Fülöp őrmesterek, Horváth István II., Bara Márton, Szorád Dénes, Salló Imre, Buzogány Pál, H. Nagy Sán- dor, Illyés János, Ottova Nándor, Illyés Márton, Tordai Sámuel, Inokai József, Kalamár Antal, Jankó Gusztáv, Jakabos Antal, Tóth Ferencz, Tamási István, Ambrus István, Szakács Mózes, Sándor István, Szöke János, Biró Bódog, Joó Bálint, Pakulár György, Magyarosi Mi- bály, Csökönyi Imre, Erős Péter, Márton Lajos, Incze Sándor, Farkas János, Simon Sándor Buçsa János, Asz- talos László, Kolumbán József, Tóth Ferencz, Szász Márton, Nagy Ferencz, Tökés József, Ferenczi Péter, és Kovács Domokos cz. őrmesterek, Kalló János, Mik- lós Dénes, Balácsi Sándor, Albert Lázár, Demeter Péter, Iszlai Lajos, Józsa János, Imre Ferencz, Erdős András, Márton István, Szász Dávid, Forgán István, Bartók Lajos, Kristó Károly, Páll János III., Lakatos Albert, Györi András, Rosoncz Mibály, Németh József és Al- bert Ferencz őrsvezetők, Ambrus Ágoston, Szöcs János, Both Márton, Kató Bálint, Szöcs Gábor, Bielz János, Bálint Mihály, Erdély István, Gencsi József, Pongrácz Áron, Vitályos György, Illyés Sándor, Szakács Lajos, Sipos József, Toma Zakariás, Istvánfy András, Ernest Ferencz, Korödi István, Kész József, Deák János, Kovács István V., Nagy Lázár, Barabás Izsák, Halász István, Sárközi József, Bálint Dénes, Simon János, Szakács Já- nos, Aszalos Sámuel, Szép János, Bálint András, Tóth Bálint, Mészáros István, Kovács Mihály, Fejér Mihály, Imecs József, Pári András, Kálmán Bálint, Illyés Mi- bály, Biró Dénes, Kovács János, Biró Benjamin és Szabó Ignác cz. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységükért és buzgal- mukért, valamint alárendelt- jeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért.

Tomsa György, Deák Vazul, Márton György, Biró Márton, Tausz Joáchim, Serény János, Ferencz József, Bihar László, Demeter Simon, Márk Albert, Nagy Géza, Vida Ferencz, Fehér Lajos, Radut Vazul, Teleki Mik- lós, Pintye Ágoston, Nagy József II., Opra Pál, Mike

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőlünk nem képes olcsón finom és jó hang- szert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész- tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom- lője, Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom- lője, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó- hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobb képe- zett zeneket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldjük **Budapestről, Király-u. 58** külön költségmentes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang- szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

Gáspár, Horváth Péter, Silló Balázs, Bíró József, Bartók István, Popovics György, Incze Miklós, Kocsis Tivadar, László Antal, Hemlézi Pál, Nagy József III, Lázár Ferencz, Haró Ferencz, László Ferencz II., Csiki József, Kis József, Sanfira Simon, Román János és Nemes József csendőr cz. őrsvezetők, hosszaab csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított ügybuzgó és eredményes működésükért.

Előléptettek.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 11-ével:

Hári József II., Kolozsvári Lajos, Halka István és Fekete Lajos őrsvezetők, cz. őrmesterekké.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 16-ával:

Földes Ferencz és Jáger János, cz. őrsvezetők, őrsvezetők-ké.

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 25-ével:

Kolek Márton;

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius 24-ével:

Csajbók János; végül

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 16-ával:

Márkus József, Krosz György, Mátyás, Morocz Imre és Takács Jenő csendőr, illetve csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetők-ké.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Rosnec Demeter csendőr címzetes őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 21-én 19,825/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Bosnyák”-ra változtatta.

Kosztin Mátyás címzetes őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 17-én 13,192/VI-a. szám alatt

kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Komoróczy”-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Matyák Sándor csendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 14-én 168,029/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Molnár”-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Krecz János probacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 11-én 9758/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Göndör”-re változtatta.

Lau inyecz András csendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 14-én 17,020 VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Lévai”-ra változtatta.

Csisztu Mihály cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 17-én 15,152/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Szabolcsi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Vukovics József cz. őrmester, Kanász Nagy Vilma-val, 1910. márczius 5-én, Szentesen.

Ligeti Alajos őrsvezető, Beck Annával, 1910. márczius 7-én, Basabidon.

Barta József címzetes őrsvezető, Klipsch Katalinnal, 1910. márczius 8-án, Oraviczabanyán.

Dávid József őrsvezető, Rác Eszterrel, 1910. márczius 11-én, Hódmező-Vásárhelyen.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Énekes István cz. őrmester, Radványi Jusztinával, 1910. január 18-án, Vezekényben.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában: Buncsi József őrsvezető, Emmer Karolinával, 1910. január 27-én, Körösbegyén.

Böcs János cz. őrmester, Polgár Margittal, 1910. február 5-én, Zalagalsán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában: Gönczi Lajos cz. őrsvezető, Vujkov Zsófia Terézzel, 1910. márczius 3-án, Sándoregybázán.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Honvédelmi miniszter ur önagyméltósága által f. évi február hó 25-én kelt 148956/16. 1909. szám alatt elrendelt új mintájú Esemény kimutatás: sok már raktárunkon készen vannak és megrendelhetők. ::